

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joachim Langens Verbesserte und Erleichterte Lateinische Grammatica

Lange, Joachim

Halle, 1726

Decuria Nona

[urn:nbn:de:bsz:31-263836](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-263836)

DECURIA

NONA.

DE

COENA.

CHRISTIANUS & POLYCARPUS.

I. De instruenda mensa.

C. Sterne mensam, Polycarpe, eamque rebus necessariis instrue. P. Jam factum est! sed mappulæ manuales sunt immundæ; nec satis conveniunt recenti seu mundiori mappæ, quam mihi mater suppeditavit e cista, C. Hæc cura esto matris: modo mundi sint orbis, nec negligatur appositio panis, salini ac poculorum. P. Omnia parata sunt. C. Cura ut apponantur tibi. P. Ecce, jam affert famulus fercula. C. Mallem ipse esse dapifer.

II. De ciborum varietate.

C. Qualis est hic cibus? videtur esse crudus. P. Erras, est coctus, seu elixus. C. Ego mallem assum edere. P. Quidni & frixum? scilicet pro palato tuo delicato, quod vel sola pulve contentum esse debebat. C. Nec tantum mihi est fastidium cibi vilioris, quantum mihi tribuis: non recuso tamen carnem grati succi ac saporis, imprimis recentem ac jurulentam. P. Cur non etiam fumo induratam, aut muria conditam? C. Quia confectum est difficilior, & parum habet nutrimenti.

III. De siti ac potu.

C. Fauces meæ jam arent siti. P. Igitur eas riga. C. Nemo est, qui mihi potum ministret. P. Esto tibi ipsi minister. C. Neque adest cerevisia, nisi ad-

D d 3

mo-

modum tenuis, seu secundaria. P. Talis potus convenit pueris, & litterarum studiis; nam cerebrum haud tentat aut turbat. C. Sed acefcit. P. Mentiris: Est defæcata, bonæ notæ, ac gratiſaporis. C. Ergo bibam cereviſiam, tantopere laudatam. P. Ita vero, ne poculum ſine reſpiratione exhaurias. Deſine, deſine, Chriſtiane, ut circumagatur ſeu obambulet poculum, & nobis quoque noſtra portio ſuperſit. C. En! capeſſe.

IV. De fame & edacitate.

C. Cur tam aſvide voras Polycarpe? P. Vehementer eſurio: *fames vero optimum eſt condimentum.* C. Si eſuris, ede; nec vora diſtensis buccis, ira ut plenos ac dentibus non comminutos bolos deglutias, & quidem ſepoſito pane, nec tantum cibi in osingere. P. Sed ſapit egregie. C. Ergo ſeda ſaporem paulatim; nocte obrue nimia ingurgitatione cibi. P. Morem tibi geram. C. Vide, quam fœde te inquinaveris, cibus ex ore deſluentibus. P. Abſtergam me mappula. C. *Gelus edendi mundus eſt atque modeſtus.*

V. De ſale.

C. Porrige ſalinum, Polycarpe: nam hic cibus inſuſus eſt, ſeu caret ſale. P. Mihi quidem videtur eſſe præſuſus, ſeu nimium habere ſalis. C. Cere ſubſuſus eſt, ſeu aliquantulum habet ſalis. P. Edamus, deſinentes diſputare de ſale, ne quis utrumque noſtrum jure vocet inſuſum, hoc eſt, ſapientiæ ſale haud conditum.

VI. De ovis.

C. Quænam gallina peperit hæc ova? P. Noſtra. C. Illane, quam heri vidimus ovis incubantem? P. Alia eſt: illi vero ova ideo ſuppoſita ſunt, ut inde pullos excludat. C. Hoc videre geſtio. P. Videbis, ſed nunc vide ne fracta teſta diſſuat ovi albumen cum vitello. C. Tu vero diſce, quid ſignificet proverbium: *mali*
COR-

corvi malam ovum. P. Ejus sensum tibi explicabo, si mihi exposueris aliud de ovo proverbium, nempe: *ab ovo usque ad mala.* C. Hoc est, a cœnæ principio usque ad finem. Nam apud veteres ova incipiebant cœnam, poma claudebant. P. Certe, *non ovum ovo est similitus*, quam tu bono interpreti, qui ne quidem eges prioris adagii explicatione.

VII. De adventu convivæ.

P. Accede, Christiane: nondum enim te absente omnia sunt peresa. C. Ago gratias pro invitatione vestra: fames me non exstimulat. P. Nihilominus adjuuge te nobis convivam, & ede, quantum libet. C. Salvete, fautores & amici! bene sit vobis cœnantibus! P. Et tibi, nobiscum cœnato! occupa hanc sellam, aut istam, ubi tibi erit sedes commodior. C. Gratulor mihi de vestra societate & amicitia. P. Et tu nobis es gratus, sed longe eris gratior, si expedito cultro, ipse manum admovebis patinæ. C. Facio, quod imperatis. P. Non imperamus, sed rogamus amicæ amice.

IIIX. De cancris.

C. Restant cancri, Polycarpe. P. Sed hi tibi non sunt destinati. C. Ex parte tamen. P. Credo equidem, si sciveris proverbialia quædam de cancris. C. *In morem octipedis procedunt omnia cancri.* P. Video, te esse doctum, immo doctiorem Sempronio. C. Certe *cancrum lepore comparas.* P. Immo tu doctissimus es. C. Quid jocularis? & cur Sempronium vocas leporem, me autem cancrum? P. Absit ista interpretatio, a re ipsa & a mente mea aliena. C. Sed edamus! nam loquentibus nobis dati sunt cancri. P. Aut potius cancelli.

IX. De philosophica temporum interpretatione.

C. Quid didicisti hodie in schola, Polycarpe? P. Quid.

Quid hoc ad cœnam (*pertinet?*) C. Permultum. Omnis enim cœna condienda est aliqua lectionum repetitione. P. Didici ex Conjugatione prima *Præsens*, *Imperfectum*, *Perfectum*, *Plusquamperfectum* & *Futurum*. C. Videris mihi simul philosophari, Polycarpe. P. Egone? vix credo. C. Sin minus, me audi philosophantem. P. En ausculto arrectis auribus attentaque mente. C. Omne *Præsens* in hac vita est *Imperfectum*, nonne? P. Non dum satis percipio mentem tuam, sed perge philosophari. C. Omne *Perfectum* & *Plusquamperfectum* est *Futurum*, scilicet in vita æterna. P. Nunc te intelligo, philosopha. C. Quæ cum ita sint, *præsens*, quæ *imperfecta* sunt, ita utamur, ut frui possimus *perfectis* & *plusquamperfectis*, certo *futuris*.

X. De mensa secunda seu bellariis.

P. Surgamus, Christiane, & adstemus mensæ, mox cibos seposituri. C. Expecta parumper, mi Polycarpe. Nam video in proximo conclavi instrui patinam uvis, pomis & nucibus. P. Sed non pro nobis. C. Quidni? novi anum matris, quæ nobis raro aliquid negare solet. P. Ergo roga illam demisse. C. expectandum erit adhuc paulisper, donec appositum fuerit egregium illud ferculum.

DECURIA

DECIMA.

DE

REBUS COENAM INSEQUENTIBUS.

PÆDAGOGUS & DISCIPULUS TIMOTHEUS.

I. De cantione.

P. Porriga mihi librum cantionum, Timothee,
T. Quem